

Klima- og miljødepartementet
Energidepartementet

seh@kld.dep.no

Saksnummer	S230317
Deres ref.:	
Saksbehandler	Kjersti Vøllestad kjersti.vollestad@elvia.no
Sted og dato	Oslo, 03.05.2024

Elvias innspill til ny styringsavtale for Enova

Statlige støtteordninger til strømsparing må stimulere til bruk av teknologi som kutter utslipp i dag. Elvia mener derfor at energisparing/-effektivisering må inn som Enovas måltall i styringsavtalen. Energien vi ikke bruker gir mulighet til å utnytte strømmettet og -systemet bedre, og møte våre klimamål raskere. Det er derfor på tide å legge om Enova-støtten.

Enova er et viktig klima- og energivirkemiddel for regjeringen, og fra 2025 skal det inngås en ny fireårig styringsavtale med Enova. I den anledning inviterer Klima- og miljødepartementet interessenter til å gi innspill om hvordan Enova bør innrettes. Målstrukturen i dagens styringsavtale for Enova legger til rette for en god balanse mellom utslippsreduksjoner på kortere sikt og nødvendig teknologiutvikling som gjør det mulig å kutte utslipp på lengre sikt. Der pekes det også på at et godt utviklet energisystem er viktig for å muliggjøre raske og effektive utslippskutt.

Innen få år skal Norge kutte nesten 50 prosent av klimagassutslippene, noe som krever en storstilt energiomstilling og elektrifisering av samfunnet. Bare se på hvordan folks kjøp av elbiler allerede har skapt behov for utbygging av ladeinfrastruktur. De neste årene skal industri, som i dag benytter fossile energikilder, over på strøm. Avfallsanlegg som Klemetsrud i Oslo skal lagre klimagassutslipp under jorden. Alt dette gir behov for strøm og strømmett.

Enova-støtten må gi like muligheter til å bidra til energiomstillingen

For å få til energiomstillingen, må alle med. Husholdninger, småbedrifter, transportnæringen og industrien, alle er like viktige. Men ikke alle har finansielle muskler til å ta investeringene som må til. Derfor må det bli enklere for folk flest å bidra til energiomstillingen. For mange er det for dyrt å kjøpe smarte løsninger som kutter strømforbruket hjemme, eller å totalrehabiliterer for å utløse Enova-støtte. Dermed har Enova-støtten i realiteten blitt en støtte til teknologiinteresserte folk med høy inntekt, mens de som ikke har råd sakker akterut.

Elvia mener Enova må ha mer fokus på energisparing/-effektivisering, også som en del av Enovas måltall (som det var i styringsavtalen for 2017-2020). Som Norges største nettselskap ser vi i Elvia et sterkt behov for ENØK 2.0. Med ENØK 2.0 menes enda større grep for å spare strøm og lagre energi enn tidligere ENØK-tiltak la opp til. Formålet er å avlaste strømmettet, og nå målet om mer energieffektivisering innen 2030. Ved å spare strøm og avlaste nettet blir det plass til flere kunders forbruk. Det bidrar til elektrifisering av samfunnet med den strømmen og det strømmettet vi allerede har.

Skal vi få til dette, må dagens Enova-støtte legges om. Den må både støtte ny og moden teknologi, samt både store og små tiltak. Enova-støtten må altså oppmuntre folk til å ta de små energieffektiviseringsgrepene, som å etterisolere loftet, eller velge mer energieffektive vinduer, når du uansett skal skifte dem. Samtidig betyr ENØK 2.0 at offentlig støtte til ny teknologi bør gå til smart teknologi som tar hensyn til både strømpris og belastningen på det lokale strømmettet. I dagens styringsavtale står det at Enovas aktivitet skal rettes mot senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Vi tror det er lurt å la Enova-støtten fortsette litt lengre enn tidlig markedsintroduksjon. Enova må tillates å støtte utslippskutt gjennom utrulling og oppskalering av moden teknologi, ikke bare teknologiutvikling og piloter. Det er bra med piloter, men det monner ikke for utslippskuttene. Selv om teknologier anses som modne er det fortsatt knyttet betydelig risiko og ekstrakostnader til å benytte dem.

Enova-støtten bør utvides til å også gjelde moden teknologi

Enovas støtte til husholdninger og privatpersoner for energieffektiviseringstiltak må bedres og utvides. Selv om Enova har en rekke støtteordninger er det veldig få som benytter seg av disse. Det er mange barrierer mot energieffektivisering i husholdningene, selv om tiltak er økonomisk lønnsomme på sikt. Husholdningene betaler hvert år inn ca. 650 mill. kroner til Enova gjennom påslag på strømreregningen/nettariffen. I inneværende avtale ligger en forpliktelse om å stille til disposisjon 300 mill. kroner pr år til husholdninger og forbrukere. Økte strømpriser har gjort at mange flere har benyttet Enovas støtteordninger de siste to årene, fra 126 mill kr utbetalt til forbrukerne i 2021 til 327 mill. kr i 2022 og 588 mill. kr i 2023. Likevel opplever de fleste husholdninger at støttenivået er for lavt til at man beslutter større tiltak for energieffektivisering, nå er det heller slik at man benytter støtteordningen hvis man uansett planlegger å gjøre et tiltak. Vi mener at støttenivået må økes slik at det gir et reelt bidrag til å utløse investeringer. Vi mener også støtteordningene må utvides til også å gjelde moden teknologi som etterisolering, skifte vinduer og dører, installere alle typer varmpumper osv så flere benytter seg av støtten og det gir en varig oppgradering av bygningsmassen som vil spare energi og frigjøre kraft.

Det bør gis støtte til strømlagring i privathus som har solcellepanel. Strømproduksjon fra solceller på tak og fasader er konfliktfri kraftutbygging som bør stimuleres. Når mange bygg vil levere strøm inn til nettet samtidig kan dette skape lokale nettutfordringer. Vi mener derfor Enova bør støtte innkjøp av batterier i husholdninger/bygg som har solcelleproduksjon for lokal lagring av egenprodusert strøm, på lik linje med at det i dag gis støtte til innkjøp av akkumulatortank for termisk lagring av energi.

Her er seks forslag til styringsavtalen for Enova som vil bidra til strømsparing og kutt i klimagassutslipp:

1. Gjør det enklere å kvalifisere for støtte gjennom Enova og forenkle de eksisterende ordningene.
2. Enova-støtte skal bidra til installasjon av all teknologi og tiltak som gir energisparing. Dette må også inkludere enkel støtte til energieffektive vinduer og etterisolering.
3. Gi støtte til alle effektive varmpumpeteknologier, også luft til luft-varmpumpe.
4. Enova-støtte bør gis til smarte elbilladere, varmtvannsberedere og styringssystemer som tar hensyn til strømpris og belastning i strømmettet samtidig.
5. Støtte til sol på tak bør inkludere støtte til lagring, som varmtvannsberedere og batterier.
6. Innføre støtte til konvertering til energifleksibel oppvarming slik at flere bygg kan forsynes fra annet enn strømmettet.

Det mest effektive klimatiltaket er energien og strømmen vi ikke bruker. Nå må husholdninger, næringsliv, myndigheter og nettselskaper samarbeide for å gjøre strømsparing rimeligere. Elvia skal gjøre vårt med 20 % bedre utnyttelse av eksisterende nett, samt utforske nye roller som rådgiver og annet. Men siden det er upløyd

mark regulatorisk, trenger vi desto flere gode ordninger fra Enova i samtidig. Derfor er det på tide med ENØK 2.0, og første steg er å legge om Enova-støtten.

Med vennlig hilsen
Torunn Midtgaard
Bærekraftsleder

(Dokumentet er elektronisk signert.)